

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ 10ਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ 2019

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

ਭਾਗ- ਓ (ਭੂਗੋਲ)

ਅੰਕ : 25

- (1) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕਿੰਨਾ ਹੈ ? 1
 2. ਛੋਟੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਿਹਤ ਵਰਧਕ ਘਾਟੀਆਂ ਤੇ ਸਥਾਨ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ? 1
 3. 'ਐਲਨੀਨੇ' ਸਮੁੰਦਰੀ ਧਾਰਾ ਕਿੱਥੇ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ ? 1
 4. ਚਮੜਾ ਰੰਗਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਦਰਖੱਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? 1
 5. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਪਾਹ ਉਤਪਾਦਕ ਰਾਜ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? 1
 6. 'ਸਾਗਰ ਸਮਰਾਟ' ਨਾਂ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1

- (2) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਜਦੋਂ ਅਰੁਣਾਚਲ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਰਾਤ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 2. ਹਿਮਾਲਿਆ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ? 3
 3. ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ਕ ਕਿਉਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ? 3
 4. ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਟਾਅ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? 3
 5. ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਕੀ ਹਨ ? 3
 6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ? 3

- (3) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. 'ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਤਿੰਨਤਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ 5

- (4) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
- ੳ. ਨਿਊ ਮੂਰਦੀਪ । ਅ. ਕੋਂਕਣ ਤੇ ਮਾਲਾਬਾਰ ਤੱਟਵਰਤੀ ਹਿੱਸਾ ।
 ਏ. ਕੰਚਨਜੰਗਾ । ਸ. ਚਿਰਾਪੁੰਜੀ
 ਹ. ਕਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ । ਕ. ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ ।
 ਖ. ਕੇਲੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ । ਗ. ਵੱਧ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਰਾਜ ।

ਭਾਗ - ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ ; 20

- (5) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ । 1
 2. ਘਾਟੇ ਦੀ ਵਿੱਤ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? 1
 4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਰੁਜਗਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ? 1
 5. ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 6. ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਲਿਖੋ ? 1

- (6) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)

1. ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? 3
2. ਬੱਜਟ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੱਦਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ? 3
3. ਅਧਾਰਿਕ ਸੰਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ? 3
4. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 3
5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਘੂ ਅਤੇ ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? 3

- (7) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)

1. ਉਪਭੋਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਐਸਤ ਉਪਭੋਗ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾਤ ਉਪਭੋਗ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ । 5
2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦੀ ਧੀਮੀ ਗਤੀ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ? 5

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

ਅੰਕ : 25

- (8) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ? 1
 2. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਖੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ? 1
 3. ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਕਿਸਨੇ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਰੱਖਿਆ ? 1
 4. ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ ? ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਕਿਉਂ ਪਿਆ ? 1
 5. 'ਸਦਾ ਕੇਰਾ ਕੇਣ ਸੀ ? 1
 6. ਤਿੱਕੜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਕਾਲ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1
- (9) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? 3
 2. ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ? 3
 3. ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 3
 4. ਸ਼ਿਕਾਰਪੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀ ਸੀ ? 3
 5. ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 6. ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ ? 3
- (10) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੋੜ ਪਈ ? 5
- (11) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
ੳ. ਮੁੱਦਕੀ।	ਅ. ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ।	ੲ. ਕਰਤਾਰਪੁਰ।
ਸ. ਮੁਕਤਸਰ।	ਸ. ਲਾਹੌਰ।	ਹ. ਰਾਮਨਗਰ।
ਕ. ਮੁਲਤਾਨ।	ਖ. ਸਮਾਣਾ।	

ਭਾਗ - ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ ; 20

- (12) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਲਿਖੋ। 1
 2. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 1
 3. ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1
 4. ਚੋਣ ਵਿਧੀਆਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ? 1
 5. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ? 1
 6. ਲੋਕ ਮੱਤ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
- (13) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 3
 2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਲ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 3. ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 3
 4. ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 5. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
- (14) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਲ ਕਨੂੰਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ? ਜਾਂ
 2. 'ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪਤਾ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ। 5

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ 10ਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ 2019

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

ਭਾਗ- ਓ (ਭੂਗੋਲ)

ਅੰਕ : 25

- (1) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਸਾਡੇ ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ? 1
 2. 'ਡੈਲਟਾ' ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1
 3. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੱਟਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਦੀਪ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ? 1
 4. ਜੈੱਟ ਸਟ੍ਰੀਮ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 1
 5. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ? 1
 6. ਮੌਗਨੀਜ਼ ਦੀ ਕੱਚੀ ਧਾਤ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ ? 1
- (2) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਕੀ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਹੈ ? 3
 2. ਤਰਾਈ ਅਤੇ ਭਾਬਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3
 3. ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਖਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ ? 3
 4. ਬਾਹਰੀ ਬਨਸਪਤੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਉਂ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3
 5. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 3
 6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਾਤਰਾ ਮਰਦ ਮਜਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਘੱਟ ਹੈ ? 3
- (3) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਹਿਮਾਲਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪੀ ਪਠਾਰ ਦੇ ਧਰਾਤਲੀ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਤੁਲਣਾ ਕਰੋ ਤੇ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿੱਟੀਆਂ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 5
- (4) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
- ੳ. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਰਾਜ। ਆ. ਬਾਕਸਾਈਟ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ।
ੲ. ਮੁੱਖ ਜਵਾਰ-ਬਾਜਰਾ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ। ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਖੇਤਰ।
ੳ. ਇਲਾਹਾਬਾਦ। ਕ. ਜਾਸਕਰ ਪਰਬਤ।
ਖ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਾਂ। ਗ. ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼।

ਭਾਗ - ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ : 20

- (5) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। 1
 2. ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 1
 3. ਅਧਾਰਿਤ ਸੰਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 4. ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੰਰਖਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 5. ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਲਿਖੋ। 1
 6. ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
- (6) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਕੁੱਲ ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ? 3
 2. ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 3. ਪੂਰਨ ਰੁਜਗਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ ? 3
 4. ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਿਆਨ ਕਰੋ। 3
 5. ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਸ਼ੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੰਰਖਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ। 3
- (7) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 5

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

ਅੰਕ : 25

- (8) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਦੁਆਬਾ ਬਿਸਤ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਕਿਉਂ ਪਿਆ ? ਇਸਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ? 1
 2. ਇਬਰਾਹੀਮ ਲੇਖੀ ਦੇ ਦੋ ਐਗਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 1
 3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਸੀ ? 1
 4. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ? 1
 5. 'ਦਸਵੰਧ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 6. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ? 1
- (9) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਮੱਤ ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਨਿਖੇੜਿਆ ? 3
 2. ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 3. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੈਨਾਨਾਇਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 3
 4. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਲ ਕਿਹੜੀ ਸੀ ? ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 3
 5. ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕੀ ਸੀ ? 3
 6. ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਲਹਿਰ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
- (10) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਸੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ। ਜਾਂ
 2. ਅਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 5
- (11) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
ੳ. ਬੱਦੇਵਾਲ।	ਅ. ਲਾਹੌਰ।	ੲ. ਸਭਰਾਓਂ।
ਸ. ਕੈਥਲ।	ਸ. ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ।	ਹ. ਸੋਨੀਪਤ।
ਕ. ਸਰਹਿੰਦ।	ਖ. ਸਹਾਰਨਪੁਰ।	

ਭਾਗ - ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ : 20

- (12) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਜ਼ ਦੱਸੋ। 1
 2. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ? 1
 3. ਸਪੀਕਰ ਕਿਵੇਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1
 4. ਸਵਸਥ ਲੋਕਮਤ ਲਈ ਕੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ? 1
 5. ਗੁਟ-ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 1
 6. ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਥਾਈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਅਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ? 1
- (13) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 2. ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 3. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 4. ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 5. ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
- (14) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਭੇਦ ਦੱਸੋ ? ਜਾਂ
 2. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ 5

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ 10ਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ 2019

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

ਭਾਗ- ਓ (ਭੂਗੋਲ)

ਅੰਕ : 25

- (1) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ? 1
 2. ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਰਬਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦਰੇ ਜਾਂ ਰਸਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ? 1
 3. ਅੰਬਾਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? 1
 4. ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਦਰਖੱਤਾਂ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਵਰਧਕ ਦਵਾਈਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ? 1
 5. ਚਰਾਗਾਹਾਂ ਹੇਠ ਜਮੀਨ ਘੱਟ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ? 1
 6. ਸੋਨਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਕਿਥੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ ? 1
- (2) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਕੀ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਹੈ ? 3
 2. ਤੱਟਵਰਤੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ ? 3
 3. ਭਾਰਤ ਦੀ ਐਸਤ ਸਲਾਨਾ ਵਰਖਾ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸਾਲ ਦੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ। 3
 4. ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਦੀ ਅੰਨੇਵਾਹ ਕਟਾਈ ਦੇ ਕੀ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲੇ ਹਨ ? 3
 5. ਡੇਅਰੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਲਾਭ ਲਿਖੋ। 3
 6. ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਜਲਵਾਯੂ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
- (3) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਮਾਨਸੂਨ ਪੈਣਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ ? 5
- (4) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
1. ਕੱਛ ਦੀ ਖਾੜੀ। 5. K2 ਗਾਡਵਿਨ ਆਸਟਿਨ।
 2. ਚੇਨਈ। 6. ਜਲੇੜ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ।
 3. ਮੁੱਖ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ। 7. ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ।
 4. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਰਾਜ। 8. ਮਾਊਂਟ ਆਬੂ।

ਭਾਗ - ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ : 20

- (5) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਸਵੈ ਚਲਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? 1
 2. ਪੂਰਨ ਰੁਜਗਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ? 1
 3. ਕਿੰਨੇ ਵਪਾਰਿਕ ਬੈਂਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ? 1
 4. ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ? 1
 5. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੰਨ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਈ ਹੈ ? 1
 6. ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
- (6) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? 3
 2. ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 3. ਸਰਵਜਨਕ ਵਿਤਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਵਜਨਕ ਵਿਤਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 4. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 3
 5. ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
- (7) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੈ ? ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? ਜਾਂ
 2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਘੂ ਅਤੇ ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿਉ। 5

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

ਅੰਕ : 25

- (8) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਦੁਆਬਾ ਬਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਝਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 1
 2. ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਕਰਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ? 1
 3. ਸੱਚੇ ਸੈਦੇ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 4. ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿੱਚ ਬਾਊਲੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰੱਖੀ ਸੀ ? 1
 5. 'ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ' ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ। 1
 6. ਖੰਡੇ ਦਾ ਪਾਹੁਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1
- (9) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ? 3
 2. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ? 3
 3. ਭੰਗਾਈ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਸਨ ? 3
 4. ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸਮਾਣਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ? 3
 5. ਅਟਕ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 3
 6. ਭੈਰੋਵਾਲ ਦੀ ਸੰਧੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ ? 3
- (10) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ? ਜਾਂ 5
 2. ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 5
- (11) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
ੳ. ਅਲੀਵਾਲ।	ਅ. ਬੱਦੇਵਾਲ।	ੲ. ਮਾਛੀਵਾੜਾ।
ਸ. <u>ਤਖਤਪੁਰਾ</u> । ੩੫੩੫੨।	ਸ. ਤਰਨਤਾਰਨ।	ਹ. ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ।
ਕ. ਗੁਜਰਾਤ।	ਖ. ਮੁਖਲਿਸਪੁਰ।	

ਭਾਗ - ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ ; 20

- (12) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਕੁਲ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? 1
 2. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਅੰਗਲੇ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 1
 3. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸਦਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਾਂ ਦੱਸੋ। 1
 4. ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 5. ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਇਆ ? 1
 6. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ। 1
- (13) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 3
 2. ਮੰਤਰੀਮੰਡਲ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 3. ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੱਸੋ। 3
 4. ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 5. ਭਾਰਤ ਪਾਕਿ: ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਨਾਅ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
- (14) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕਰੋ। ਜਾਂ 5
 2. ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? 5

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ 10ਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ 2019

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

ਭਾਗ- ਓ (ਭੂਗੋਲ)

ਅੰਕ : 25

- (1) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕਿੰਨਾ ਹੈ ? 1
 2. 'ਡੈਲਟਾ' ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1
 3. 'ਮਾਨਸੂਨ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 4. 'ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ' ਬਨਸਪਤੀ ਦੀ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 1
 5. ਸਾਉਣੀ (ਖਰੀਫ਼) ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਬੀਜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। 1
 6. ਮੁੱਖ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ? 1
- (2) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਸਥਾਰ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 2. 'ਥਾਰ ਮਾਰੂਥਲ' ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 3. ਮੁੰਬਈ ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਠੰਡਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ। 3
 4. ਨਮਕੀਨ ਮਿੱਟੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ? 3
 5. ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਭਾਰਵਾਹਕ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ। 3
 6. ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 3
- (3) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਤਾਪ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 5
- (4) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
- ਓ. ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਗਵਾਂਢੀ ਦੇਸ਼। ਅ. ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ।
 ਏ. ਥਾਲ ਘਾਟ। ਸ. ਵੱਧ ਵਰਖਾ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ।
 ਹ. ਖੁਸ਼ਕ ਬਨਸਪਤੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ। ਕ. ਦਾਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ।
 ਖ. ਕੋਲਾ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ। ਗ. ਵੱਧ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਧਾ ਦਰ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ।

ਭਾਗ - ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ : 20

- (5) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਉਪਭੋਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 2. ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 3. ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 4. ਸਿੰਚਾਈ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 5. ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 6. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੰਨ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਾਇਕ ਹੋਈ ਹੈ ? 1
- (6) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? 3
 2. ਛੁੱਪੀ ਹੋਈ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। 3
 3. ਘਾਟੇ ਦੀ ਵਿੱਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 3
 4. ਸਰਵਜਨਕ ਵਿਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਵਜਨਕ ਵਿਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
- (7) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਸਰਵਜਨਕ ਵਿੱਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 5

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

ਅੰਕ : 25

- (8) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਪੰਜਾਬ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ ? ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੋ। 1
 2. ਬਹਿਲੋਲ ਖਾਂ ਲੇਖੀ ਕੌਣ ਸੀ ? 1
 3. ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੇਖੀ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਕੋਲ ਅਤੇ ਕੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ? 1
 4. ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸੀ ? 1
 5. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। 1
 6. ਮਹਿਤਾਬ ਕੌਰ ਕੌਣ ਸੀ ? 1
- (9) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚਲੀ ਬਾਉਲੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 2. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਚਿੰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 3. ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 3
 4. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 3
 5. 'ਭੈਰੋਵਾਲ' ਦੀ ਸੰਧੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿਉ। 3
 6. ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ ? 3
- (10) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਛੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। ਜਾਂ
 2. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਿੱਤਿਆ ? 5
- (11) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
ੳ. ਮੁਦਕੀ।	ਅ. ਸਢੈਰਾ।	ੲ. ਸਰਹਿੰਦ।
ਸ. ਮੁਲਤਾਨ।	ਸ. ਮੁਕਤਸਰ।	ਹ. ਨਾਦੇਵ।
ਕ. ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ।	ਖ. ਲਾਹੌਰ।	

ਭਾਗ - ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ : 20

- (12) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਤਾਵ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 2. ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 1
 3. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ? 1
 4. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੱਸੋ। 1
 5. ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 1
 6. ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਥਾਈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਅਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ? 1
- (13) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਪ੍ਰਸ਼ਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 2. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 3. ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ) ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 3
 4. ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਇੱਛੁਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 5. ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
- (14) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਭੇਦ ਦੱਸੋ ? 5

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ 10ਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ 2019

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

ਭਾਗ- ਓ (ਭੂਗੋਲ)

ਅੰਕ : 25

- (1) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਨਾਮ 'ਇੰਡੀਆ' ਕਿਸ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ? 1
 2. ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਦੂਨ ਘਾਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 1
 3. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਵੱਧ ਵਰਖਾ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ? 1
 4. 'ਕਾਲ ਵੈਸਾਖੀ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 1
 5. ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਣਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 6. ਪੇਂਟ ਸ਼ਕਤੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 1
- (2) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ । (3x3=9)
1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ । 3
 2. ਬਾਂਗਰ ਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ । ਖੇਤਰ 3
 3. ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਵਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ । 3
 4. ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨਦਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ? 3
 5. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਣਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ? 3
 6. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੈਦਾਨੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਘਣਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ? 3
- (3) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ? ਜਾਂ 5
 2. ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋ । 5
- (4) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
ੳ. ਕੰਨਿਆ ਕੁਮਾਰੀ ।	ਅ. ਪੀਰ ਪੰਜਾਲ ।
ੲ. ਜੇਜ਼ੀਲਾ ।	ਸ. ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ।
ੳ. ਜੈਸਲਮੇਰ ।	ਕ. ਕਣਕ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ ।
ੲ. ਮੈਂਗਲੋਰ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ ।	ਗ. ਘੱਟ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ।

ਭਾਗ - ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ ; 20

- (5) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1
 3. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ? 1
 4. ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਅਧਾਰਿਕ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ? 1
 5. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ । ਕੋਈ ਇੱਕ ਲਿਖੋ । 1
 6. ਮੁੱਢਲੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ । 1
- (6) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ । (3x3=9)
1. ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਦੀਆਂ ਕੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ ? 3
 2. ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ । ਇਸਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ? 3
 3. ਪੂਰਨ ਰੁਜਗਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ ? 3
 4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 5. ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਸ਼ੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੰਰਖਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ । 3
- (7) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ? ਜਾਂ 5
 2. ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ । 5

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

ਅੰਕ : 25

- (8) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਸਪਤ ਸਿੰਧੂ' ਕਿਸ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਿਉਂ ? 1
 2. 'ਦੁਆਬਾ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 3. ਉਲਮਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? 1
 4. ਗੋਰਖਮਤਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਧਾਂ ਅਤੇ ਜੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ? 1
 5. 'ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ' ਦਾ ਸੰਕਲਨ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ? 1
 6. ਮੁੱਦਕੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਿਉਂ ਹਾਰ ਹੋਈ ? 1
- (9) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. 'ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ' ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ? 3
 2. ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲੜਾਈ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ? ਇਸਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 3. ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸਮਾਣਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੇ ਨੇਟ ਲਿਖੋ ? 3
 4. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਲਿਖੋ। 3
 5. ਪਹਿਲੇ ਐਂਗਲੋ - ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ? 3
 6. ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀ ਕੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ? 3
- (10) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬਚਪਨ 'ਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਉ। ਜਾਂ
 2. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 5
- (11) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
ੳ. ਰਾਹੋਂ।	ਅ. ਸਢੇਰਾ।	ੲ. ਜਲੰਧਰ।
ਸ. ਸ਼ਾਹੀ ਟਿੱਬੀ।	ਸ. ਬਸੋਲੀ।	ਹ. ਨਿਰਮੋਹ।
ਕ. ਪਾਉਂਟਾ ਸਹਿਬ।	ਖ. ਕਪੂਰਥਲਾ।	

ਭਾਗ - ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ : 20

- (12) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਤਾਵ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 2. ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 1
 3. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ? 1
 4. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੱਸੋ। 1
 5. ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 6. ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਥਾਈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਅਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ? 1
- (13) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. 'ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ ਹੈ'। ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 2. ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕੌਣ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
 3. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 4. ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ। 3
 5. ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
- (14) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ? 5

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ 10ਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ 2019

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

ਭਾਗ- ਓ (ਭੂਗੋਲ)

ਅੰਕ : 25

- (1) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ? 1
 2. ਟਰਾਂਸ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਚੋਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ। 1
 3. ਮਾਨਸੂਨ ਦਾ ਫੱਟਣਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1
 4. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭੂਮੀ ਜੰਗਲਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ? 1
 5. ਹਰੀ ਖਾਦ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? 1
 6. ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਖਣਿਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਕੰਮ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? 1
- (2) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਤਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ? 3
 2. ਕੀ ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਰਬਤ ਅਜੇ ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਜੁਆਨ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ? 3
 3. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਰਖਾ ਰੁੱਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3
 4. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੈਦਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ? 3
 5. ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 3
 6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ? 3
- (3) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਲਵਾਯੂ, ਵਪਾਰ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ? ਜਾਂ 5
 2. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? 5
- (4) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
ੳ. ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਰਾਜ।	ਅ. ਕਰਾਕੋਰਮ ਪਰਬਤ।
ੲ. ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਰਖਾ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ।	ਸ. ਮੈਂਗਰੋਵ ਬਨਸਪਤੀ।
ੳ. ਮੱਕੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ।	ਕ. ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ।
ੲ. ਵੱਧ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਘਣਤਾ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਰਾਜ।	ਗ. ਕੋਲਾਰ ਸੋਨਾ ਖੇਤਰ।

ਭਾਗ - ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ ; 20

- (5) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। 1
 2. ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 3. ਸਿੰਚਾਈ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 4. ਮੁੱਢਲੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ। 1
 5. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 6. ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
- (6) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਘੂ ਅਤੇ ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? 3
 2. ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਿਆਨ ਕਰੋ ? 3
 3. ਉਪਭੋਗ ਦੇ ਸ਼ੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੰਰਖਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ ? 3
 4. 'ਛੁੱਪੀ ਹੋਈ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3
 5. ਸਰਵਜਨਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਸਰਵਜਨਕ ਕਰਜ਼ੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ ? 3
- (7) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਬੱਚਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਔਸਤ ਬੱਚਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਬੱਚਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਜਾਂ 5
 2. ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੈਦਰਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ? 5

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

ਅੰਕ : 25

- (8) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ ਤੇ 'ਪੰਜਾਬ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਉਂ ਅਢੁਕਵਾਂ ਬਣਿਆ ? 1
 2. ਇਬਰਾਹੀਮ ਲੋਧੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ। 1
 3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚੀਆਂ ਚਾਰ ਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। 1
 4. 'ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
 5. ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। 1
 6. ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਘੋਬਾ ਕਿਸ ਮਿਸਲ ਦਾ ਨੇਤਾ ਸੀ ? 1
- (9) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. 'ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਥਾ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ? 3
 2. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਕਿਵੇਂ ਬਿਤਾਇਆ ? 3
 3. 'ਚੱਪੜ-ਚਿੜੀ' ਅਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 3
 4. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। 3
 5. 'ਭੈਰੋਵਾਲ' ਦੀ ਸੰਧੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ। 3
 6. 'ਨੈਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ' ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
- (10) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਬਾਬਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਜਾਂ
 2. ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਸੀ ? 5
- (11) ਨਕਸ਼ਾ : ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (5x1=5)
- ਉ. ਬੱਦੇਵਾਲ। ਅ. ਫਿਰੋਜ਼ ਸ਼ਹਿਰ। ਏ. ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ।
 ਸ. ਬਿਲਾਸਪੁਰ। ਸ. ਸ਼ਾਹੀ ਟਿੱਬੀ। ਹ. ਨਿਰਮੋਹ।
 ਕ. ਭੰਗਾਣੀ। ਖ. ਜੰਮੂ।

ਭਾਗ - ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਅੰਕ ; 20

- (12) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। (1x6=6)
1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ ? 1
 2. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1
 3. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? 1
 4. ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 1
 5. ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ? 1
 6. ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1
- (13) ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 3 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (3x3=9)
1. ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ? 3
 2. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 3
 3. ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ? 3
 4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
 5. ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ 3
- (14) ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (1x5=5)
1. ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕਰੋ ਜਾਂ
 2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਦੱਸੋ। 5